

"לדורות"

סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

אוסף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: ליבוביץ'	שם פרטי: שרה
--------------------	--------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: ליבוביץ'		בלועזית Leiboviki	
שם פרטי איתו נולדתי: שוריקה		בלועזית surika	
עיר לידה: יאש		בלועזית Yash	
שם פרטי ושם משפחה של האב: ליבוביץ' גידלי		שם פרטי ושם נעורים של האם: פאולינה	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: יאש		בלועזית Yash	
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה)		מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה)	
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: גטו בעיר יאש ברומניה (שם העיר או האזור ושם הארץ)		חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא)	
במידה והיית בגטו, ציין את שמו		בלועזית	
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		בלועזית	
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: מחנה העבודה ביאש		תאריך השחרור: 1945	
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור יאש	
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממת' עד מת'		שנת עליה: 1964	
		במידה ועלית באנייה, ציין את שמה	

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים):

ילדותי הייתה מרה מאוד; כשהיטלר נכנס לרומניה, ב-1938, אני הייתי בת ארבע וילדה יחידה לאמי שהייתה עקרת בית ולאבי שעבד כפחח. הייתה לי ילדות ריקה, לא היו לי חברים ולא הלכתי לגן. תמיד הייתי ליד החצאית של אמא. השכנים שלנו בעיר יאש ברומניה היו נוצרים ולא היה לנו קשר איתם. כשהייתי יוצאת מהבית הייתי שומעת קריאות גנאי, הילדים הנוצרים היו צועקים לעברי "יהודייה מלוכלכת". כילדה לא הייתה לי מעולם שמחת חיים, לא ידעתי מה זה כיף, סבלתי מאוד מילדות קשה וזכורה לי תחושה מאוד חזקה של מחסור כלכלי שהורגש בבית.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

כשהתחילה המלחמה גירשו אותנו למחנות עבודה ביאש, הגטו היה בתוך מחנה העבודה. היה מחסור באוכל וסבלנו מרעב נוראי, מלכלוך, לא הייתה לנו יכולת להתרחץ והכינים אכלו אותנו. הייתי ילדה קטנה ואני זוכרת היטב את הפחד הגדול מהכלבים הגדולים והמאיימים. הגרמנים היו משסים את כלבי הטרף האלו על כל מי שלא עבד. התמונות הקשות האלה של הכלבים, המכות עם השוט או עם קת הרובה, צרובות אצלי חזק מאוד. כל הילדים במחנה העבודה חיו בפחד נוראי. במחנה לא הפרידו את הילדים מההורים ואני תמיד הייתי צמודה לאמא. את אבא שלי, לעומת זאת, שלחו למחנה עבודה אחר שהיה ממוקם ליד שדה התעופה בעיר. אבא שלי קיבל שם מכות קשות, ממש חתכו לו את הריאות. באותו מחנה גם איבדתי את הדוד והדודה שלי. דוד שלי שעבר את הגדר כדי להתחבא נהרג כשנתפס בבריחתו ודודה שלי מתה במחנה העבודה.

**אנא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ
(השחרור וחזרתך הביתה, חיך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):**

ב-1945 נכנסו הרוסים למחנה העבודה ביאש ושחררו אותנו. המשפחה שלי הצליחה להתאחד, אמא, אבא ואני נפגשנו כולנו. אחרי המלחמה ניסינו לעלות לארץ אך לא היה אישור, הגשנו בקשות חוזרות וכל העניין של העלייה לארץ התעכב. בינתיים המשכנו לגור בעיר יאש ברומניה, הבית שלנו לפני המלחמה כבר היה הרוס ושכרנו דירה במקום אחר. החיים אחרי המלחמה היו קשים מאוד, אבא היה חולה, סבל מהריאות ולא יכול היה לעבוד. אמא כל הזמן חיפשה עבודות מזדמנות, עבדה בסנדלרות ובכל מיני עבודות אחרות כדי להרוויח את הלחם. אחרי המלחמה כבר נכנסתי לכיתה א' והיה לי קשה מאוד בבית הספר, האנטישמיות הייתה חזקה מדי. סבלתי מהתנכלויות מצד הילדים וכמובן שלא היו לי חברות. חיכינו 14 שנים מאז תום המלחמה עד שקיבלנו אישור לעלות לארץ, הגשנו מסמכים ב-1950 לעזוב את רומניה ולעלות לארץ ורק ב-1964 הצלחנו באמת ליישם את העלייה. בינתיים אני גדלתי ברומניה ובגיל 18 התחתנתי וכבר היו לי שלושה ילדים. עזבנו את רומניה עם דברים בסיסיים בלבד, רק עם הבגדים שלנו, שום רכוש לא יכולנו להוציא. הייתי אז בת 21 ועליתי לארץ עם הורי בעלי ושלושת הילדים.

נא ספרי/ על חיך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

נסיונות חיי בארץ הן קשות מאוד, מצבי עגום מאוד. אחרי שעליתי התחתנתי שוב והבאתי עוד ארבעה ילדים. עבדתי בהמון מקומות כדי לפרנס את ילדיי. הדבר הקשה ביותר בחיי בארץ הוא ניתוק הקשר עם רוב ילדיי. מתוך שבעה מהילדים שלי, כיום אני בקשר רק עם שניים. ידוע לי שהם עזבו את הארץ אך איני יודעת איפה הם גרים. הקשר עם הילדים לא קיים כבר ארבעים שנה ובאותה תקופה שהם עזבו גם ניסיתי לחפש אותם בכל השגרירויות אך החיפוש לא העלה דבר. תקופת השואה פגעה בי קשה מאוד, כאב שקיים אצלי עד עצם היום הזה אבל גם החיים בארץ לא היו קלים עבורי.

ראיון: ענבל עומר

תל אביב- יפו, אוגוסט 2013